N°. 104.

1834.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws-Blad.

Vrijdag 2 Mei.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

BREDA. — Nadat de heer *Gendebien* gisteren in de kamer van belgische vertegenwoordigers zijne in de vorige sitting begonnen redevoering, ten bezware van het gedrag der ministers bij de jongste plunderingen en de uitdrijvingen, weder opgevat had en na twee uren lang sprekens, al het mogelijke hebbende bijgebragt om hunne handelingen te schandvlekken, slechts door vermoeidheid genoopt werd zijne rede te staken, en nadat de heer *de Merode* en de heer *Ernst* om eene personele kwestie nog eenige woorden gesproken hadden, werd van alle zijden het geroep gehoord om aan de discussien een einde te maken. Alsnu echter gaf de president der kamer kennis, dat er van wege de heeren *Dubus* en *Ernst* een voorstel op het bureau was nedergelegd, strekkende om den koning een adres aan te bieden ten einde denzelven daarbij de gevoelens der kamer ter zake der in beraadslaging zijnde discussien uit te drukken. Dit voorstel was van den volgenden inhoud:

Vooreerst met betrekking tot de plunderingen.

» De kamer van vertegenwoordigers heeft met leedwezen gezien, dat de ministers de noodige maatregelen niet genomen hebben, om de plunderingen, welke de hoofdstad laatstelijk in rouw hebben gedompeld, te voorkomen en tegen te gaan, daar de gezindheid Uwer Majesteit en der vertegenwoordigers zich doen kennen had ter gelegenheid van het adres bij de opening der zitting van 1833, zijnde de ministers gewaarschuwd geweest door de vermetele provocatien der orangistische partij en door de verspreiding van een ophitsend libel."

Ten anderen ten aanzien der uitbanningen.

» Wanneer het gouvernement voor de veiligheid van den staat noodig oordeelt de vreemdelingen aan exceptionele maatregelen te onderwerpen, zal de kamer, wier verlangen het is de orde en vrijheid te handhaven, het ontwerp, 't welk U. M. behagen mogt aan te bieden, in rijpe overweging nemen."

Na de voorlezing van dit dubbel voorstel werden na eene levendige discussie, de beraadslagingen over de ministeriele rapporten eindelijk gesloten en begon alsnu de heer *Dubus* het gedane voorstel te ontwikkelen. Door de meerderheid werd intusschen al luider en met meer heftigheid om aan de zaak een einde te maken geroepen, zoodat men al spoedig, in weerwil der daartegen opkomende oppositie, tot de stemming omtrent het in overweging nemen van bovengemeld voorstel overging, waartoe dan ook met 44 tegen 40 stemmen besloten werd. Nu wilde men overgaan tot de behandeling over het voorstel zelf; vele leden verlangden de splitsing en dienvolgens de afzonderlijke stemming over de beide deelen van hetzelve. Het geroep om stemming nam intusschen al meer en meer toe. De heeren *Desmaizières* en *Coghen* verklaarden de plunderingen af te keuren, maar niet het gedrag der ministers. De heer *de Robaulx* zeide, dat de koning de kamer niet behoefde, om te weten dat de plunderingen betreurenswaardig waren; het doel van het adres was, om het gedrag der ministers af te keuren, 't geen van de bank der ministers door een derzelven werd beaamd. Eene geweldige beweging ontstond daardoor in de vergadering, te midden van welke de president met heftigheid de schel liet gaan, waarop de heer *Pirson* dezen van partijdigheid beschuldigde, 't welk tot eene nieuwe opschudding aanleiding gaf. Eindelijk de orde zich eenigermate hersteld hebbende, werd het eerste lid van het voorstel in omvraag gebragt en met 51 tegen 27 stemmen verworpen; daarop, doch eerst na eene tweede uitbarsting, op de beschuldiging van den heer *Dumortier*, dat de minister *Rogier* de burgerwacht te niet had laten gaan, werd over het tweede lid gestemd, en hetzelve eveneens verworpen met 51 tegen 32 stemmen. Nu deed de heer *Dumortier* nog een voorstel, dat de kamer, zonder zich over de rapporten der ministers uit te laten of over de wet van vendemiaire jaar 6, tot de orde van den dag overging; doch de meerderheid zich aan niets meer storende, verliet de zaal, en ging de kamer van zelf in groote verwarring uit een.

— *l'Indépendant* bevestigt de niet erkenning van den generaal *Goblet* te Berlijn, uit hoofde zijner persoonlijke positie, en dat hij dienvolgens terug ontboden is. De kapitein *Beaulieu* keert alsnu, als zaakgelastigde *ad interim*, naar Berlijn terug.

— Te Antwerpen waren gisteren genoteerd: Belg. 97⅛; Braz. 74¼; Sp. perpet. 71⅛, 70¾, 71; 3 pCt. 44¾, 45¼, Uitgest. 16⅜, 16; Sicil. 93; Rom. L. 94⅜.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 28sten April.

Het *Journal des Débats* levert heden het volgende artikel over het verdrag, dat, volgens de Engelsche dagbladen, onlangs ten aanzien der Spaansche en Portugesche aangelegenheden gesloten werd:

» De Londensche berigten benemen allen twijfel omtrent het sluiten van een traktaat tusschen Frankrijk, Engeland, Spanje en Portugal, om in het schiereiland onder het bestuur der beide jonge koninginnen dona *Isabella* en dona *Maria*, de goede orde te herstellen. Het Engelsche gouvernement zal waarschijnlijk, tot aan de uitwisseling der ratificatien, en zoo lang er dus eenige der vereischte vormen aan ontbreken, dit belangrijk stuk niet openbaar maken; doch in een land, waar even als bij ons, ware vrijheid bestaat, blijft echter het bestaan van een zoodanig verdrag niet lang verborgen, en het stilzwijgen der officiele dagbladen geldt alsdan voor eene bevestiging.

» Opregt verblijden wij ons over dit viervoudig verbond, waarvan het doel, naauwkeurig omschreven, niet anders dan geruststellend is voor het behoud van den algemeenen vrede. Met voldoening zien wij het einde bepaald van dien ongelijken strijd, van die burgeroorlogen, die tot niets kunnen strekken, dan om het bloed der ingezetenen op het slagveld te doen stroomen. Het lot van het schiereiland zal thans zoodanig beslist worden, dat ook de overige mogendheden, die zich steeds begeerig getoond hebben om elke vonk, waaruit een algemeene brand zoude kunnen ontstaan, in haren oorsprong uit te dooven, daaraan gewis hunne goedkeuring zullen hechten. Wat Frankrijk en Engeland betre[illegible]e meer dan eenigen anderen staat, door nabuurschap en oude betrekkingen met de beide rijken, wier bevrediging het doel van dit traktaat is, zijn verbonden, hunne medewerking ligt zoo zeer in den aard der zaak, dat beide het zeldzaam voorregt ten deze genieten, van te gelijk eenen pligt te vervullen, en aan hun wezenlijk belang gehoor te geven."

— De commissie uit de kamer der pairs is gisteren wederom vergaderd geweest, om ten aanzien der laatste onlusten getuigen te verhooren. De redacteuren der *Tribune* schijnen vooral onder verdenking te staan, dat zij aan den opstand een werkelijk deel hebben genomen, zij worden met de grootste gestrengheid behandeld, en genoegzaam dagelijks ondervraagd.

— Heden (28 *April*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. kont. 104,50; op tijd 104,55; 3 pCt. kont. 78,50; op tijd 78,35; Nap. renten kont. 94,65; op tijd 94,95; Sp. perpet. kont. 71¾; op tijd 72; 3 pCt. kont. en op tijd 44; Cortes 29.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 1sten Mei.

Jonkheer *S. Dedel*, onze buitengewone gezant te Londen, welke zich sedert eenigen tijd in de residentie bevond, is eergisteren morgen naar Londen teruggekeerd.

— Uit Assen wordt gemeld, dat in den nacht van den 24sten in het dorp Rolde twee huizen, uit drie woningen bestaande, zijn afgebrand. De voortgang der vlammen moet daarbij zoo snel geweest zijn, dat bijna niets gered is. Behalve het verlies aan goederen hebben de eigenaars ook nog dat van een paard, vijf koebeesten en ander vee te betreuren. De huizen waren voor brandschade gewaarborgd.

— Het monument, ter nagedachtenis van den kolonel baron *de Gumoëns* op het kerkhof te 's Hage opgerigt, waaronder het lijk van dezen verdienstelijken voor het Vaderland aan zijne wonden overleden officier, gelijk door ons reeds gisteren gemeld werd, ll. Maandag, in den daartoe gemetselden kelder is bijgezet geworden, is te Deventer vervaardigd in de ijzergieterij van de heeren *Nederburgh*, *Nering Bögel en C°.* Het is van gegoten ijzer, en ongeveer 5 ellen hoog met de drie ijzeren treden, waarop het rust, en heeft den vorm eener naald. Het onderste gedeelte is een vierkant, op welks eene zijde het wapen van den afgestorvene met de spreuk *vertu surmonte envie* in vergulde letters, en daaronder een krans van eikenloof, waaraan de militaire Willemsorde, het metalen kruis en de medaille der Citadel hangen. Op de tweede zijde leest men in het Latijn, en op de vierde in het Nederduitsch, met vergulde letters: *Aan de nagedachtenis van Nicolaas Frederik Emmanuel de Gumoëns, geb. te Orbe in Zwitserland* 19 *April* 1790, *kolonel bij den generalen staf van het Nederlandsche leger, overleden aan zijne bekomen wonden bij de verdediging der Citadel van Antwerpen, waaraan hij vrijwillig deel nam*, 29 *December* 1832, *door zijne wapenbroeders en vrienden ingewijd.* Op de derde zijde staat de vijfhoek, terwijl men naast het bastion 1 leest: plaats der verwonding 22 Dec. 1832, welke plaats aangeduid wordt door eene springende bom; midden in den vijfhoek leest men met vergulde letters *Citadel van Antwerpen*, terwijl de Schelde er ook zigtbaar langs heen stroomt. Het bovenste gedeelte van het monument, of de spits toeloopende zuil, rust op het vierkant door middel van vier ijzeren bommen; regts en links van hetzelve zijn militaire zegeteekenen afgebeeld.

— In de Leidsche Courant leest men het volgende: » Voor eenige jaren heeft de medailleur *J. M. Dionisi* te Roermond, die voorzijde gereed gemaakt van eenen gedenkpenning ter eere van onzen grooten vaderlandschen dichter *Mr. Willem Bilderdijk*. Dezelve is ongelukkig onder het slaan bezweken. Thans, twee en een half jaar na 's mans verscheiden, heeft de heer *D. van der Hellen*, graveur aan 's rijks munt te Utrecht eenen gedenkpenning van vrij aanzienlijke groote vervaardigd. Dezelve stelt op de voorzijde des tweeden Vondels afbeeldsel voor, en heeft tot omschrift *Guil. Bilderdijk. Nat. Amstel. VII Sept. MDCCLVI. Obiit Harl. XVIII Dec. MDCCCXXXI. Dat is: Willem Bilderdijk, geboren te Amsterdam den 7den September 1756, gestorven te Haarlem den 18den December* 1831. Op de keerzijde ziet men een lauwerkrans en daarin dit eenvoudig opschrift: *Seculi sui decus*; dat is: *het sieraad zijner eeuw*. De prijs van dezen penning is in zilver *f* 10; in brons *f* 3."

— In een der Engelsche dagbladen leest men, aangaande de straatverlichting der hoofdstad, het navolgende: Het gas, waarmede Londen wordt verlicht, heeft jaarlijks 38,000 chaldrons steenkolen benoodigd (de chaldron is groot 36 schepels, of weegt 2000 ponden), en levert daarvoor licht aan 62,000 lampen in huizen en winkels, alsmede in 7500 straat-lantaarnen. In het jaar 1830 hadden zich de gaspijpen in en rondom Londen tot eene lengte van 1000 Engelsche mijlen uitgestrekt. Gaslichten van een halven duim diameter staan gelijk met het licht van 20 kaarsen; een duim gaslicht vergoedt het licht van 100 kaarsen, twee duim vervullen de plaats van 420, en drie duim de dienst van 1000 kaarsen.

— In eenen brief uit Maltha, in de jongste Engelsche dagbladen voorkomende, leest men de volgende opmerkelijke zinsnede: Naar men verzekert, zullen eerlang 400 zeesoldaten met den *Thunderer* uit Engeland hier aankomen, en verhaalt men verder elkander in 't vertrouwen, dat die troepen bestemd zijn voor eene overrompeling van Tripoli. Inderdaad, Engeland zou zich dien roofstaat evenzeer kunnen toeëigenen, als Frankrijk zich van Algiers heeft meester gemaakt.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 25sten April.

In den nacht van den 22sten dezer werd de bekende Dr. *Wirth*, die onlangs tot twee jaren gevangenisstraf is veroordeeld, [illegible]weebrugge naar Kaiserslautern overgebragt, toen geheel [illegible] wacht zijn geleide door eene bende van personen werd overvallen, wier geweer een der paarden van het rijtuig doodelijk en den luitenant der gendarmerie, die zich in hetzelve bevond, aan den arm trof. In weerwil zijner wonde en eener zoo groote overmagt, stelde deze zich met zijne beide onderhebbende manschappen dapper te weer, joeg de aanvallers op de vlugt, en bragt den gevangenen behouden ter zijner bestemming. Volgens sommigen zoude Dr. *Wirth* te midden van het gevecht den aanvoerder der benden hebben verklaard, dat hij door zoodanig middel zijne vrijheid niet terug verlangde.

— Het gedrag van eenige der Poolsche uitgewekenen in het kanton Bern heeft tot zoodanige klagten aanleiding gegeven, dat de politie strengere maatregelen heeft noodzakelijk geoordeeld. Te gelijkertijd heeft de regering deze vreemdelingen ten ernstigste uitgenoodigd, om van het aanbod door het Fransch gouvernement gedaan, onmiddellijk gebruik te maken. Het kantonnaal bestuur schijnt zeer genegen zich van hen te ontdoen, doch blijft nog steeds weigeren om tot dwangmaatregelen de toevlugt te nemen. Van daar dat het voorzittend kanton aan de overige bondsleden, in een verslag van hetgeen sedert den 15den maart in deze zaak is verhandeld, mededeelt, dat de zending zijner afgevaardigden naar Bern tot hiertoe het gewenschte gevolg niet heeft gehad, en hen alzoo uitnoodigt, om hunne gezanten tot den aanstaanden landdag van behoorlijke volmagten te voorzien, om des noods alsdan tot een gemeenschappelijk besluit te komen.

— De publieke wijnveiling van den 15 dezer op het slot Johannisberg, heeft vele liefhebbers doen opkomen, en de prijzen zeer hoog doen loopen. Het beste stuk Rijnwijn is verkocht tot 5355 florijnen. Zooveel werd nog nimmer in eene veiling voor een stuk Rijnwijn betaald.

— Volgens berigten uit München zal de koning van Beijeren dit jaar zijne gewone reis naar Italie niet doen, maar de verschillende gewesten van zijn rijk bezoeken.

— Volgens berigten uit Konstantinopel van den 6den dezer, door buitengewone gelegenheid ontvangen, heeft de lang verwachte benoeming der hospodars van Moldavie en Wallachije plaats gehad. Voor Moldavie is vorst *Michaël Sturdza* en voor Wallachije vorst *Alexander Ghika* benoemd.

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

WOENSDAG, *den 30sten April.*

NEDERLANDEN. pCt.	laagste koers.	hoogste koers.	koers 4½ ur.	pCt.	laagste koers.	hoogste koers.	koers 4½ ur.
Werkel. schuld 2½	50 11/16	50 3/4	50 11/16	Cert. dito 18[illegible]. 5	96		
Dito dito 5	96 1/8	96 1/2	96 3/16	Obl. te London. 5	97 3/4		
Uitgestelde dito ...	1 [illegible]	1 5/64		Certif. te Hamb. 5			
Kansbill. dito ...	22 [illegible]/16	22 3/4	22 1/16	Inschrijv. Assig. 6	68		
Amort. Syndic. . 4½	89 1/2	89 5/8	89 9/16	Certificat. dito. . 6	67 3/4		
Dito dito . . 3½	72 3/16	72 3/4	72 5/8	POLEN.			
Schatkistbiljetten . 6	101 1/4			Hand. Loot. fl. 300.	111 [illegible]		
Oorlogslasten . . 5	100 3/8			PRUISSEN.			
Leening 1831 . . 6	100 1/8	100 3/8		Dito dito fl. 50.	98		
Handel-Maats. . 4½	100 3/4			OOSTENRIJK.			
FRANKRIJK.				Dito dito *f* 100. .			
Inschr. Grootb. 3	79			Dito dito » 250. 4	423		
ENGELAND.				Metalliek 5	96 11/16	96 3/8	
Dito per 12 Aug. 3				Dito Lond. gen. 5			
SPANJE.				Dito 2½			
Certificat. Amst. 5	70 1/4	70 1/2	70 7/16	Oblig. *Goll & C.* 5			
Dito *f* 1000 . . . 3	45 3/8	45 1/2	45 3/8 ½	Dito 4			
Uitges. 3 per Sch. 5	15 7/8	16	15 7/8	Cert. Stadsb. dit. 2½			
Cert. Bons. Lond. 5	26 1/4	26 3/16	26 3/8	Ween. Bankact. 5			
NAPELS.				DENEMARKEN.			
Certificat. *L. & B.* 5				Leening te Lond. 3			
Dito *Falc. & C.* 5				BRAZILIEN.			
Leen. Lond. *R.* . 5				Dito *Rotschild.* 5	74 1/2	74 3/8	74 [illegible]
RUSLAND.				GRIEKSCHE.			
Obl. *Hope* 1798/1816 . 5	102 [illegible]			Dito te London. 5			
Dito dito 18[illegible] . 5	102 [illegible]	103					

Te BREDA, bij BROESE EN COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.